

ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Κατήγετο οὗτος ὁ ἀληθινὸς καὶ ἀναντίρρητος Ἅγιος, ἀπὸ μίαν ἐπίσημον κωμόπολιν τῆς Μ. Ἀσίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἐφέσου κειμένην, καλούμενην Βρύγλα ἢ Βούρλα χυδαϊκῶς. Ὁρφανὸς δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα, καὶ μόνην πτωχὴν μητέρα ἔχων, ὧν τὴν ἡλικίαν δεκαεπτὰ ἐτῶν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐπροσκολήθη εἰς ἕναν συμπολίτην τοῦ Ἀγαρηνόν, ὅστις τοῦ ἔδωσε τὰς καμήλους του νὰ τὰς ὑπηρετῇ, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἐυγάνη τὴν ζωοτροφίαν του, καὶ νὰ λαμβάνη καὶ κάποιον μισθόν. Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἠκολούθησε μέγα θανατικὸν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀνεχώρησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης, εἰς τὰς ἐξοχάς, διὰ τὸν φόβον τοῦ θανατικοῦ· μὲ τοὺς ὁποίους καὶ ὁ Ἅγὰς τοῦ Νικολάου (τοῦτο ἦτον τὸ κοσμικὸν του ὄνομα)· καὶ ἄλλοι Ἀγαρηνοί, ἔχοντες ὁμοίως εἰς τὰς καμήλους των ὀδηγούς, ἄλλους ἐξ νέους χριστιανούς, μὲ τοὺς ὁποίους συναναστρέφετο καὶ ὁ Νικόλαος εὖς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐποχῆ τοῦ θανατικοῦ. Ἐκεῖ δὲ, συναναστρεφόμενοι οἱ νέοι μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ὅλως διόλου ἀπομεμακρυσμένοι ἀπὸ κάθε ἄλλην συναναστροφὴν, καθὼς συμβαίνει εἰς τοιοῦτους καιρούς, ἀπατηθέντες ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ἐνόμισαν ὀλόκληρον ἀφανισμόν τῶν χριστιανῶν τῆς πατρίδος των· καὶ μόνον οὗτοι καὶ οἱ κύριοί των Ἀγαρηνοί, ἔμειναν ζῶντες εἰς τὸν κόσμον.

Ὅθεν, συμβουλευθέντες εἶπον ἀναμεταξύ των: Ἄχ, ἀδελφια! Ἡμεῖς ἐχάσαμεν τους γονεῖς μας· κατάστασιν δὲν ἔχομεν. Μὲ αὐτοὺς ὅπου εὕρισκόμεθα, ὅποιαν πίστοι ἔχουν αὐτοὶ ἅς ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς, διὰ νὰ ἡμπορώμεν νὰ ζήσωμεν. Καὶ οὕτως ἐξώμοσαν καὶ οἱ ἑπτὰ παῖδες, φεῦ τῆς ἀνοησίας των! Καὶ περιετμήθησαν· διάγοντες ὀθωμανικῶς μετὰ τῶν ὀθωμανῶν.

Ἄφου δὲ κατέπαυσε τὸ θανατικόν, καὶ ἐπέστρεψαν ἅπαντες εἰς τὰς οἰκίας των, ὁμοῦ καὶ ὁ Ἄγας τοῦ μακαρίου Νεκταρίου. Μετὰ παρέλευσιν ἱκανῶν ἡμερῶν, ἐρευνῶν ὁ καλὸς Νικόλαος περὶ τῆς μητρὸς του, ἔμαθεν ὅτι ζῆ, καὶ εἶναι πολλὰ καλά. Περιχαρῆς γενόμενος ὁ νέος, ἔτρεξεν εὐθύς, καὶ ἐπῆγε νὰ ἀνταμώσῃ τὴν γλυκυτάτην μητέρα του, ἐνδεδυμένος μὲ τὰ τουρκικά του φορέματα, τοῦρκος ὢν, χωρὶς νὰ στοχάζεται παντελῶς τὸ τί κακὸν ἦτον ἐκεῖνο ὅπερ ἔκαμεν. Ἀντάμωσε λοιπὸν τὴν μητέρα του, μὲ μεγάλην του χαρὰν. Ἡ εὐσεβεστάτη ἐκείνη γυνή, καὶ καλὴ μητέρα, εὐθύς βλέπουσα αὐτὸν μὲ τέτοιαν παράστασιν, εἶτε κιλῆκι καθὼς λέγουν τοῦρκικα, δὲν ἀφῆκε καιρὸν, ἀλλὰ τὸν λέγει: Μὴ ἔλθῃς πλησίον μου. Τί χάλι εἶναι αὐτὸ ὅπου βλέπω εἰς ἔσε; Ἐκεῖνος, ἀμέσως τῇ ἀποκρίνεται ἀδιαφόρως, ὅτι ἔγινε τοῦρκος. Φεῦ! μὴ εἰδῶς ὃ ἐλάλει. Ἡ καλὴ χριστιανή, χωρὶς ἄλλον λόγον: Φῦγε, τοῦ λέγει· φῦγε ἀπ' ἐδῶ ὀγλήγορα! Ἐγὼ δὲν ἐγέννησα τοῦρκον· ἀλλὰ ἐγέννησα Νικόλαον χριστιανόν. Φῦγε! Νὰ μὴ σέ βλέπουν οἱ ὀφθαλμοί

μου. Ὁμοίως, τοῦ εἶπε καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, με τοιαύτην ψυχροτάτην ἀποβολήν. Ὁ καλὸς υἱὸς ὑπήκουσεν· ὑπειτάχθη εἰς τὴν ἀποσιροφὴν τῆς καλῆς μητρός· δὲν ἀπεκρίθη λόγον οὐδένα· ἀλλὰ παρευθύς, ἐνόησε τὸ μέγα κακὸν ὅπου ἔκαμε, καὶ τὰ σκληρὰ λόγια τῆς καλῆς μητρός, ὡς φαρμακερὰ βέλη διεπέρασαν τὴν καρδίαν τοῦ καλοῦ υἱοῦ.

Περίλυπος γενόμενος ἕως θάνατον, ἀνεχώρησεν· ἀπεχωρίσθη τὴν γλυκυτάτην μητέρα, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν, προσεκολλήθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὀπίσω τοῦ γλυκυτάτου μας Ἰησοῦ· καὶ φεύγων, κατὰ διάνοιαν ἔλεγεν: Πηγὴ τοῦ ἐλέους! Ἄβυσσος τῆς ἀγαθότητος! Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν! Ἐλέησόν με! Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα· καὶ ἡ ἁμαρτία μου, ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός· ὁδήγησόν με ἐν γῆ εὐθεία. Δὲν ὑπέστρεψεν λοιπὸν πλέον εἰς τὴν κατηραμένην οἰκίαν τοῦ Ἀγᾶ· ἀλλ' ἐπῆγεν εἰς τὴν Σμύρνην· καὶ κατ' οἰκονομίαν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, εὐρῆκεν ἐκεῖ καθ' ὁδόν, ἓνα θεῖον ὅπου εἶχε, καπιτάνιο σούνδιτον Ρώσσον. Ἐγνωρίσθησαν ἀναμεταξὺ εὐθύς, καὶ ἐφάνέρωσε ὁ νέος μουσικῶς εἰς αὐτόν, τὴν φρικώδη ἀπὸ ἀνοησία του ἁμαρτίαν ὅπου ἔκαμεν. Ὁ θεῖος του ἐλυπήθη εἰς ἄκρον· ἀλλὰ τὸν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ τὸν ἔνδυσε φράγγικα ἱμάτια, καὶ τὸν ἐβαρκάρισαν εἰς ἓνα πλοῖον, ὅπου ἐπήγαιεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἐσυμβούλευσε καὶ τὸν ἐπαρεκίνησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥωσσίαν, νὰ μετανοήσῃ τὸ μέγα ἁμάρτημα, νὰ διορθωθῇ ψυχικῶς· καὶ νὰ ἡσυχάσῃ

ἐκεῖ, ἔχων πρὸ ὀφθαλῶν εἰς ὄλην του τὴν ζωήν, τὸν φόβου τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ λησμονήσῃ ποτε αὐτὸ τὸ ἀνόμημα. Αὐτὰ, καὶ ἄλλα πολλὰ τοῦ εἶπε.

Ὁ νέος λοιπὸν, ἐπῆγεν εἰς τὴν Πόλιν· ἀπ' ἐκξεῖ κατήντησεν εἰς τὴν Βλαχίαν, συμβουλευόμενος ἀπὸ ἄλλους, ὅτι καὶ ἐκεῖ, χριστιανικοὶ τόποι εἶναι, καὶ εὐρίσκει τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του, καὶ τὴν κυβέρνησιν τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴ μακρύνῃ ὁ λόγος, καὶ προξενεῖ ἀηδίαν, ἔφυγεν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τόπους, βλέπων ὅτι, ἀντὶ νὰ ὠφεληθῇ, ἐκινδύνευσεν περισσότερο νὰ ἀπωλεσθῇ ψυχικῶς, καὶ ἐπέστρεψεν πάλιν εἰς τὴν Σμύρνην, συλλογιζόμενος μὲ μεγάλην φροντίδα, περὶ τοῦ πῶς νὰ οἰκονομίσῃ τὴν σωτηρίαν του. Ἀντάμωσε δὲ καὶ δευτέραν φορὰν τὸν εἰρημένον θεῖον του, ὅστις, βλέπων αὐτὸν ἀνέλπιστα ἐκ δευτέρου, τὸν ἀπεστράφη, καὶ τὸν ἐδίωξε, διότι δὲν τὸν ἤκουσε, νὰ πράξῃ καθὼς τὸν εἶχε συμβουλεύσει. Ὅλα ὅμως αὐτὰ ἐγίνοντο κατὰ θεῖαν βούλησιν καὶ πρόνοιαν, ἐπειδὴ ἀπελπιζόμενος ὁ καλὸς Νικόλαος, ὅλως διόλου ἀπὸ ἀνθρωπίνῃ βοηθείᾳ, ἄρχιζε νὰ κλαίῃ θερμῶς, καὶ νὰ λέγῃ μὲ ἀκροτάτην κατάνυξιν, ἐκ βαθέων ψυχῆς: Θεέ μου εὐσπλαγχνε, Παντοκράτωρ καὶ ἐλεήμων! Φώτισόν με, ἵνα γνωρίσω ὁδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Μὴ νικήσῃ τὸ μέγεθος τῶν ἁμαρτιῶν μου, τὴν ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν σου. Ἐπρόφθασε δὲ σύντομα τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ὠδήγησαν τινὲς χριστιανοί, εἰς ἓνα ἀγιορεῖτην πν

ευματικὸν πρακτικώτατον, ὅπου εὐρέθη τότε εἰς τὴν Σμύρνην, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐξωμολογήθη μὲ συντριβὴν καρδίας, ὅσα ἐκ νεότητος ἤμαρτεν· καὶ ἔκλαυσε γοερῶς τὴν μεγάλην ἀνομίαν τὴν ὁποῖαν ἀνοήτως εἶχεν ἐκτελέσει. Ὁ δὲ πνευματικός, ἀφοῦ τὸν ἐκατήχησεν ἀρκούντως, τὸν ἐπαρηγόρησεν. Εἶτα, τὸν ἐσυμβούλευσεν, ὅπως ὑπάγει εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ ἐκεῖ ἀναμφίβολα, θέλει εὖρη ἀνάπαυσιν.

Ἐκεῖ δὲ, ἀφοῦ ἐπεριπλανήθη πολλὰ, καὶ πολλοὺς καὶ διαφόρους πειρασμοὺς καὶ θλίψεις, φθόνῳ τοῦ μισοκάλου· ἄλλὰ τὶς ὑπέμεινεν ἀγογγύστως μὲ ἄκραν του εὐχαρίστησιν, δοξάζοντας τὸν Θεὸν καὶ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, μὲ λογισμὸν ὅτι ἀπὸ αὐτῆς θὰ τοῦ ἐγένοντο εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν του, καὶ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Ἐπὶ τούτοις, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν περιβόητον Σκήτην τῆς Ἁγίας Ἄννης, εὐρίσκετο ἓνας τον συμπρατιώτης, ὀσιώτατος Χατζῆ Στέφανος, συναγωνιζόμενος ἐκεῖ ἐπ' ἀρετῆ μετὰ τῶν λοιπῶν ὀσιωτάτων Πατέρων, καὶ ἠμποροῦσε νὰ εὖρη τὴν πεποθημένην του ἡσυχίαν, καὶ νὰ ἀγωνιστῆ ὅσον βούλεται, καὶ καθὰ δυνάμεως ἔχει. Ὅθεν, ἔτρεξεν εὐθύς, ἐπῆγεν ἐκεῖ καὶ εὐρήκε τὸ ποθούμενον. Τὸν ὑπεδέχθη ἀσμένως ὁ ὀσιώτατος Χατζῆ Στέφανος· εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐφανέρωσεν ὅλα ὅσα τὸν ἠκολούθησαν ἀπ' ἀρχῆς ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν ὅπου ἠνταμώθησαν. Ὁ ἐυλογημένος αὐτὸς καὶ σπλαγχνικώτατος, ἀκούοντάς τον, ἔκλαυσε μὲν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἓνας τοιοῦτος νέος ἐδοκίμασε τοιαῦτα δεινὰ, ἐχάρη δὲ εἰς

τὸν ἴδιον καιρὸν, ὅτι τὸν εἶδε εἰς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἐκράτησε εἰς τὴν οἰκίαν των, νὰ συναγωνίζεται μετ' αὐτῶν, καὶ οὕτω νὰ καθαρισθῇ τέλεον ἀπὸ κάθε ρύπον, καὶ μολυσμὸν σαρκὸς καὶ πνεύματος. Ἔδοκίμασεν ὁμως πολλοὺς καὶ ὁ Χατζῆ Στέφανος, συνεργεῖα τοῦ Σατανᾶ· οἱ γογγυσμοὶ ἀπὸ τὴν συνοδείαν του, ἡ ὁποία δὲν ἤθελε καθ' οὐδένα τρόπον, διὰ νὰ μείνῃ μαζὺ των ὁ πρὸ τοῦ μαρτυρίου, μάρτυς τῆ προαιρέσει Νεκτᾶριος. Ἄλλ' ὁ χριστομίμητος Στέφανος, πάντα ὑπέμεινε μὲ ἄκραν ὑπομονὴν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ὁμοῦ καὶ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ Νεκταρίου. Διὸ καὶ ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος τέλος πάντων, ἐφώτισε τοὺς συναδέλφους του ἀσκητᾶς, καὶ ἠσύχασαν ἀναμεταξύ των· καὶ εὐχαριστήθησαν νὰ ἔχωσι καὶ τὸν ξένον αὐτὸν καὶ πτωχὸν μεθ' ἑαυτῶν, νὰ συναγωνίζεται. Ὡ, τῶν σοφῶν Σου κριμάτων Χριστὲ Βασιλεῦ! Ἡ πρόην ἀνησυχία καὶ ταραχὴ, ἡ ἀποστροφὴ καὶ τὸ μῖσος, ἔγινον ὕστερον γαλήνη καὶ ἠσυχία καὶ ἀγάπη κατὰ Χριστόν, εἰλικρινεστάτη καὶ καθαρὰ· καὶ ὅλη ἡ συνοδεία τῶν ἀδελφῶν, ἐφιλοτιμήθησαν ὀλοψύχως νὰ ἀναδείξουν τὸν διωκόμενον καὶ μισούμενον ξένον, σκεῦος καθαρὸν, καὶ ἄξιον ἐργάτην τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐφρόντισαν διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ νέου· τὸν ἐφοδίασαν ἀπὸ ὅλα τὰ χρειώδη μυστήρια τῆς λαμπρᾶς καὶ ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως, διὰ τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως. Οὐδεὶς δὲ ὁ αἴτιος τῶν τοιούτων καλῶν, εἰμὴ ἡ ὑπομονὴ βέβαια, καὶ τοῦ

ἀγωνιστοῦ νέου Νεκταρίου, καὶ τοῦ γέροντος ὀσιωτάτου Στεφάνου. Ὑπομονὴ λοιπόν, ἀρετὴ ἀξιάγαστε! Σὺ γίνεσαι τῶν θλιβομένων ψυχῶν, ἡ μόνη παραμυθία καὶ ἀνάπαυσις! Ἄφοῦ δέ, ἤξιώθη νὰ ἐνδυθῆ τὸ τῶν μοναχῶν ἀγγελικὸν σχῆμα, ὁ ὄντως Νεκτάριος, τίς διηγῆσεται τὰς νησιείας, χαμευνείας, γονυκλισίας, ὀλονυκτίους προσευχάς, ὅπου ἔκαμε ἀδιακόπως ὁ τρισμακάριστος; Τὰς δὲ χύσεις τῶν δακρῦν του, ἀδύνατον λόγος νὰ παραστήσῃ. Δύω πηγαὶ ἀείρρυτοι ἔγιναν τὰ δύω του ὄμματα. Καὶ πάντες ἐθαύμαζον τοῦ νέου ἐκείνου τὴν θείαν ὄντως ἀλλοίωσιν. Οὗτοι δὲ οἱ ἀγῶνες, καὶ τὰ θεληματικὰ μαρτύρια, ὅπου καθ' ἐκάστην ἐδοκίμαζεν, ὁ καὶ πρὸ τοῦ μαρτυρίου Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, συντόμως καὶ εἰς ὀλιγώτερον καιρὸν, ἀποκατέστησεν αὐτὸν νὰ δείξῃ τὴν κλίσιν, τῇ πράξει φερώνυμον· νὰ σηκώσῃ δηλαδὴ, καθὲ γῆϊνον καὶ θνητὸν φρόνημα ἀπὸ πάνω του, καὶ νὰ μιμηθῆ τὸ πάθος τοῦ Ἑσταυρωμένου γλυκυτάτου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ, ὅσον τάχιστα. Δὲν εὐχαριστήθη δὲ ὁ νέος οὗτος ἀσκητὴς Νεκτάριος μέχρι τούτου, μὲ τοὺς μόνους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, καθὼς τοὺς ἠκούσατε· ἀλλ' ἀφοῦ ἔπιεν ἅπαξ τὸ θεῖον νέκταρ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου νάματος, ἐνθουσιῶν εἰς τὸ ἐξῆς πλέον, ἔκλαιε καὶ ἐδέετο: Βασιλεῦ δίκαιε οἰκτίρμων καὶ πολυέλεε, σπλαγχνίσου με τὸν ἀχρεῖον δοῦλόν σου! Πλάσμα σου εἶμαι, κληρονομία σου ἡ ψυχὴ μου. Ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον τοῦτο τὸ μολυνθὲν σῶμά μου, ἐξ

ἀγνοίας μου, νὰ καθαρισθῆ μὲ τὴν χύσιν τῶν αἱμάτων μου. καὶ καθὼς ὅπου Σὲ ἀρνήθηκα ἀνοήτως, οὕτω πάλιν ἀξιῶσόν με νὰ Σὲ κηρύξω λαμπρῶς, Θεὸν ἀληθέστατον, ἐνώπιον τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, Χριστέ μου γλυκύτατε, διὰ προστασίας τῆς Παναχράντου Σου Μητρός, τῆς μόνης ἐλπίδος μου. Οὕτω ἐδέετο καθ'ἐκάστην ὥραν μὲ θερμότητα καὶ ἄφθονα ποταμηδὸν δάκρυα. Ἐφάνη δὲ ἡ μεγάλη κατάνυξις καὶ συντριβὴ τῆς καρδίας του, ἔγινε μὲ τὴν συνέχειαν τοῦ ὀλίγου καιροῦ τῆς ἀσκήσεώς του, ὡς μία φλόγα ἄσβεστος, καὶ κατέκαιε τὴν ψυχὴν του, βιάζουσα αὐτὸν νὰ τρέξῃ ὅσον τάχιστα, ὡς διψῶσα ἔλαφος, εἰς τὰς πηγὰς τῶν μαρτυρικῶν ὑδάτων.

Ἐφανέρωσε δὲ εἰς τὸν ὀσιώτατον Χατζῆ Στέφανον, τὸν ὑπερζέοντα πόθον του. Ὁ δὲ εὐλογημένος οὗτος πατήρ, τὸν ἐμποδίζει πολλά, ἀποβλέπων εἰς τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν του· ἀλλ' ὁ θεῖος νέος δὲν κατεπείθεται· τὸν λέγει· ὅτι εἶναι ἀδύνατον γέροντα νὰ ἐμποδισθῶ. Φλογίζεται ἡ καρδιά μου, καὶ σπεύδω νὰ χύσω τὸ αἷμά μου, μὲ ὅσα εἶναι δυνατὸν διάφορα κολαστήρια, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἀρνήθηκα ὁ ταλαίπωρος. Τὸν λαμβάνει ὁ Γέρων Στέφανος, τὸν πηγαίνει εἰς διαφόρους πνευματεφόρους πνευματικούς, καὶ ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ἴδιους λόγους τὸν ἐμπόδιζαν. Τοὺς ἀποκρίνετο ὁ καλὸς ἀθλητῆς· Εἶναι ἀδύνατον ἅγιοί μου πνευματικοὶ νὰ ἐμποδισθῶ· ἔχων ἐνδυναοῦσάν με τὴν δύναμιν τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ καὶ θεοῦ.

Ἐχων ἐνισχυοῦσάν με τὴν ἄμαχον προστασίαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· Ἐγὼ θέλω ἀρχίσω, ἡ δὲ θεία δύναμις ἐκεῖνων, θέλει τελειώσῃ τὸν ἀμετάθετο πόθον μου· ἐλπίζω εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτῶν, νὰ μὴ μὲ ἐγκαταλίπωσι ἀβοήθητον. Ὅι ἅγιοι πνευματικοὶ τότε, ἀκούσαντες αὐτὰ, μὲ τὸν τοιοῦτον ἔνθερμον ζῆλον, ἕκαστος ἠΰχετο αὐτῷ ἐκ ψυχῆς, ἐπευλογῶν αὐτὸν πατρικῶς, δεόμενοι τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νὰ τὸν στηρίξῃ, καὶ νὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, μέχρι τῆς ἀθλήσεως, διὰ νὰ ἀξιωθῇ καὶ τῶν οὐρανίων καὶ μαρτυρικῶν στεφάνων.

Ἐφοδιασθεῖς οὖν μὲ τὰς εὐχὰς τῶν καὶ εὐλογίας των, ἀκούει δὲ καὶ ἀπὸ τὸν γέροντα Στέφανον, ἀνελπίσως: Ἀδελφέ! Τὴν ψυχὴν μου, ὑπὲρ σοῦ θήσω. Κἂν δέῃ μὲ σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. Καὶ εὐθὺς κινοῦν ἀμφοτέροι, καὶ δεόμενοι ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἵνα κατευθύνῃ Κύριος ὁ θεὸς τὰ διαβήματα αὐτῶν, εἰς ὁδὸν σωτηρίας, μέχρι τέλους. Οὕτως ὑπῆγον εἰς διαφόρους τόπους Ὀθωμανικοὺς, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ Πατριαρχείας τοῦ Παναγιωτάτου Κυρίου Γρηγορίου, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου. Πόσους δὲ πειρασμοὺς, καὶ οἷα δεινὰ οἱ τρισόλβιοι ἔδοκίμασαν, λόγῳ ἐκφράσαι ἀδύνατον. Διὰ τοῦτο καὶ ὅλα παραιτοῦμεν, διὰ νὰ μὴ γένη ἡ διήγησις ἀπέραντος. Ἐνθυμούμενοι πάντοτε, ὅτι οὐδεὶς στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ, ἐπῆγαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν πατρίδα των. Καὶ πάλιν ὁμοίως, ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερον, ἔστησεν ὁ

πονηρὸς δαίμων ὅλας τὰς παγίδας του κατ' αὐτῶν.
 Ἄλλὰ καὶ ἐκεῖ κατησχύνθη τέλος, καὶ ὄλαι του αἰ
 δυνάμεις, ὡς βέλη νηπίων ἐφάνησαν. Πρῶτον,
 διηγείρεν ὁ παγκάκιστος, κατὰ τῶν μακαρίων
 ἀνδρῶν, ὅλους συγγενεῖς, φίλους, γνωρίμους,
 μικροὺς, μεγάλους, ἄνδρας, γυναῖκας, ὡς θηρία
 ἀνήμερα νὰ τοὺς καταφάγωσι. Τοὺς ἀπέβαλον τέλος
 πάντων, κακὴν κακῶς ἀπ' ἐκεῖ, διὰ νὰ πληρωθῶσιν
 εἰς αὐτοὺς τὰ τῶν Ἀποστόλων παθήματα· διωκόμενοι,
 θλιβούμενοι, κακουχούμενοι, κ.τ.λ. Ὅθεν, μὲ τὸ νὰ
 μὴ ἐστάθη τρόπος νὰ εὐρίσκωνται ὁμοῦ καὶ οἱ δύο,
 ἔγινεν ἀπόφασις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νὰ λάβωσι τέλος οἱ
 ἀγῶνές των. Ὁ μὲν οὖν ὀσιώτατος Στέφανος, ἐπῆγεν
 εἰς τὴν Σμύρνην μὲ τὴν γνώμην τοῦ Μάρτυρος, οὐ
 κενῶς καὶ εἰς μάτην, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐνεργῇ ἀπὸ ἐκεῖ
 παντοιοτρόπως καὶ τελεσιουργικά, ὅλα χρειώδη, πρὸς
 σωτηρίαν τῆς λαμπρᾶς ἡμῶν πίστεως. Ὁ δὲ Μάρτυς,
 ἔμεινεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἧς οὐδὲν γλυκίον, κατὰ
 τὸν εἰπόντα, νὰ τὴν ἀγιάσῃ, καὶ νὰ τὴν λαμπρύνῃ μὲ
 τὸ τέλειον σωματικὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ἱερᾶς του
 ἀθλήσεως· καὶ ἀκούσατε! Διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τοὺς
 συμπρατιώτας του, καὶ νὰ παύσῃ τὸν φόβον τὸν
 μέγαν ὅπου ἔλαβον διὰ τοὺς Ἀγαρηνοὺς,
 ἐπαρρήσιάσθη εἰς τοὺς Τούρκους ἐν σχήματι
 Ὀθωμανικῶ, ζῶν μετ' αὐτῶν, μέχρι τοῦ μπαϊραμίου
 των· πλὴν σύννους ἀείποτε, καὶ σκυνθρωπός.
 Ἐλθούσης δὲ τῆς παμμιάρου ταύτης ἑορτῆς των, καὶ
 αὐτὸς συνεορτάζων ἐφαίνετο τρόπον τινα, διὰ νὰ

ἀποβάλλη πᾶσαν ὑποψίαν ἀπὶ αὐτοῦς.

Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας τῆς μιαρὰς των ἑορτῆς, ἡμέρα Σαββάτω, κατὰ τὰς τρεῖς τοῦ Ἰουλίου μηνός, προσευχόμενος ἐν κατανύξει καὶ συντριβῇ καρδίας, μετὰ θερμοτάτων δακρῦων, ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τούτου ὄλπου τῆς προσευχῆς, ἐπαρρήσιασθη εἰς τὸν Κριτὴν· καὶ χαιρετίσας αὐτὸν τουρκιστί, ὡς σύνηθες, εἶπεν αὐτῷ μὲ θάρρος μέγα: Ἐφέντη, ἐγὼ ἐγεννήθην καὶ ἤμην χριστιανός, Νικόλαος ὀνομαζόμενος. Μικρὸς δὲ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἀνόητος ὢν, ἐπλανήθην ὑπὸ τινος τῶν ἐνταῦθα, Χουσεῖν ἀγᾶ, ὅστις μὲ τὸ νὰ μοῦ ἔταξε πολλὰ πράγματα, ὑποστατικά, πλοῦτη χρημάτων, ἱμάτια λαμπρά, καὶ ἄρματα καλά, μὲ ἐγέλασεν ὡς παιδὶ ἀνόητον, καὶ ἠρνήθην φεῦ! τὸν γλυκύτετόν μοι Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ἔγινα Τοῦρκος. Ἀφοῦ δὲ ἦλθον εἰς ἡλικίαν μεγαλητέραν, καὶ τὸν ἐγνώρισα ψεύστην εἰς τὰς ὑποσχέσεις του, ἀνεχώρησα ἀπὸ αὐτόν, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτο, καὶ διέτριβον μέχρι τοῦδε εἰς Κεζαερλί (τοῦτο δὲ εἶπε διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ποῦ διέτριβε). Τῶρα ἴδε ὅπου ἔφθασα εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν ὅπου μὲ βλέπεις, συλλογιζόμενος τὸ μέγαν κακὸν ὅπου ἔπαθον, ἰδοὺ ἀπὸ τὴν ὥραν ταύτην παραιτοῦμαι τὴν πίστιν σας, καὶ σᾶς τὴν ἐπιστρέφω. Ἐν τῷ ἅμα, ἔρριψε κάτω τὸ σαρῖκι καὶ τὸ φέσι, λέγων· Λάβετε τὰ σημεῖα τῆς πίστεώς σας, καὶ ἐγὼ χριστιανὸς ἐγεννήθην, Νικόλαος· καὶ χριστιανὸς θέλω νὰ ἀποθάνω διὰ τοῦ μαρτυρίου, διὰ νὰ πλύνω τὸν

μολυσμὸν ὅπου ἔλαβον, μὲ τὴν χύσιν τῶν αἱμάτων μου. Ὁ Κριτὴς τότε, ἤλπιζε μὲ κολακείας νὰ τὸν καταπείσῃ. Ἀφοῦ δὲ εἶδεν ὅτι δὲν κατεπείθεται, ἐκράτησεν τὸν θυμὸν του, καὶ τὸν ἐδίωξε, ὥστε νὰ ὑπάγῃ νὰ συλλογισθῇ κατ'αὐτὸν καλῶς. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀνεχώρησε· καὶ εὐρῶν τόπον ἤσυχον καὶ ἀπόκρυφον, καὶ διανυκτερεύσας προσηύχετο ἕως τὸ πρωῖ. Τὴν τρίτην ὥρα τῆς Κυριακῆς, ἐπαρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν Κριτὴν, καὶ τοῦ λέγει: Ἴδοῦ Ἐφένδη! Ἦλθον, διὰ νὰ σου εἰπῶ, ὅτι ἐσυλλογίσθην κατὰ τὴν προσταγὴν σου καλῶς, καὶ φωνάζω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ἐγελάσθηκα ὡς ἀνόητον παιδί, καθὼς καὶ χθὲς σοὶ τὸ εἶπον. Καὶ τώρα ὅπου ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ἐκεῖνο ὅπου ἔκαμα, μὲ τὴν αὐξήσιν τῆς ἡλικίας μου, κλαίων τὴν ἁμαρτίαν μου, καὶ καταπατῶ τὴν μιανὰν σας πίστιν, ὡς ψευδῆ καὶ πεπλανημένην. Ταῦτα, ἀφόβως λέγοντος, ἐπλήσθη θυμοῦ μεγάλου ὁ Κριτὴς, καὶ ὑβρίσας ἀθέως αὐτὸν, ἀπέστειλεν δεδεμένον εἰς τὸν Ἡγεμόναν τοῦ τόπου. Ἄλλ' ἐπειδὴ αὐτός, κατὰ περίστασιν ἔλειπεν εἰς τὴν Μελεμένι, ἔφερον τὸν Ἅγιον οἱ ὑπηρέται εἰς τὸ Μπουλούκπασιν τοῦ Ἡγεμόνος· ὅστις ἰδὼν αὐτὸν, οὕτω σεμνοπρόσωπον καὶ ὡραιότατον καὶ ἀκμάζοντα τὴν ἡλικίαν, ἐθαύμασε, καὶ ἤρξατο μὲ πραότητα νὰ τὸν ἐρωτᾷ. Μὲ τέτοιον τρόπον ἔμπροσθέν του ὁ Ἅγιος εἶπεν εἰς αὐτὸν τὰ ὅμοια. Ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος, μὲ ὅλον ὅπου εἰς ἄκρον ἐθύμωσε, δὲν ἔκρινεν εὐλόγον νὰ ἀποφασίσουν τι κατ' αὐτοῦ, ἄπόντος τοῦ Ἡγεμόνος. Ὅθεν, ἔβαλον αὐτὸν

εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας του ἠσφαλίσατο εἰς τὸ λεγόμενον ποδοκάκη· καὶ ἐκρέμασαν ἄλυσον εἰς τὸ μακάριόν του λαιμόν.

Τότε, ὁ τρισμακάριστος Μάρτυς ἐπλήσθη πάσης χαρᾶς, ὅτι τὸν ἐνθυμήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ οὕτως, εὕρισκετο εἰς τὴν φυλακὴν πέντε ἡμερονύκτια, δεόμενος εἰς Αὐτόν, καὶ εἰς τὴν Παναγία μὲ θερμότερα δάκρυα, νὰ τὸν ἐνδυναμώσουν ἄχρι τέλους, λέγοντας δὲ εἰς τὴν Θεοτόκον, ἐξαιρέτως: Ἴδου προσέρχομαι ζεοῦση ψυχῇ, Κυρία καὶ γλυκυτάτη μου Δέσποινα, μὴ τολμῶν μετὰ παρρησίας τῷ Σῶ Υἱῷ προσελθεῖν διὰ τὰς ἀπείρους μου ἁμαρτίας.

Πρόφθασον, ἀντιλαβοῦ μου! Μὴ βδέλυξη με· μὴ παραβλέψῃς με τὸν μεγίσταις ὀδύναις ἐξεταζόμενον, ἀλλ' ἐνίσχυσόν με καὶ καταπραῦνον τὸν κλύδωνα τῶν πονηρῶν μου λογισμῶν. Ἐπάναψον τὸν πρὸς τὸν Υἱόν Σου καὶ Θεόν μου πόθον καὶ φόβον, μέχρι τῆς τελευταίας μου ἀναπνοῆς, ἵνα μὴ καταφλεχθῶ ὁ τάλας τῷ ἀσβέστῳ καὶ αἰωνίῳ πυρί. Καὶ ἄλλας πολλὰς εὐχὰς λέγων, εἰς ὅλα τὰ τρία ἡμερονύκτια παντελῶς ἄσιτος, καὶ χωρὶς ψυχροῦ ὕδατος. Ἐν ταυτῷ ἐδίδασκε καὶ τινὰς τῶν χριστιανῶν, φυλακισμένους διὰ αἰτίας τινὰς, συμβουλεύων αὐτοὺς ὅσα ἀνήκουσαν εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν των· προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα συμβαίνειν αὐτῷ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τῶν ἡμερῶν τούτων, ἤρχοντο εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ σειράν, καὶ ὅλοι οἱ πρῶτοντες, καὶ πλούσιοι τῶν Ἀγαρηνῶν, ὑποσχόμενοι καὶ τάζοντες εἰς αὐτόν

πλοῦτη ποίκιλα καὶ πολλά. Ἄλλ' ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ Μάρτυς, πάντας ἀπέστελλεν ἀπράκτους καὶ κατησχυμένους, λέγων εἰς αὐτούς: Ὅτι πάντα ταῦτα σκύμβαλα εἶναι. Τὸν κόσμον ὅλον ὑπερφρονῶ, καὶ μόνον τὸ κοσμωσότηριον πάθος τοῦ Χριστοῦ μου ὑπερποθῶ. Παρελθουσῶν δὲ τῶν πέντε ἡμερῶν, ἔφθασε καὶ ὁ Ἡγεμῶν ἡμέρα Παρασκευῆ, ὡς λέων ὠρυόμενος κατὰ τοῦ Μάρτυρος, ἐπειδὴ ἔμαθε τὰ κατ' αὐτῶν ἅπαντα. Ἀφοῦ μάταια ἐπροσπάθησε καὶ αὐτὸς νὰ τὸν ἀλλάξῃ γνώμην, τὸν ἔρριψε πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν.

Ταῦτα ἐρευνῶν καὶ ὁ φιλομάρτυς καὶ ὀσιώτατος Στέφανος, καὶ μανθάνων ὑπερεφαιδρυνε, καὶ ὅτι, καθὼς ἦτον ἡ ἀρχή, τοιουτοτρόπως θέλει γένη καὶ τὸ τέλος τὸ μακάριον ἠλπίζε, καὶ δὲν ἔπαυε νὰ διενεργῇ ἀπ' ἐκεῖ, τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ Μάρτυρος. Οἱ δὲ χριστιανοί, ἀκούοντες καὶ βλέποντες τὰ τοῦ Ἁγίου τρόπαια, μετεβλήθησαν εἰς ἡμερότητα καὶ εὐλάβειαν, παρακαλοῦντες τὸν Ἅγιον Θεόν, νὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ μέχρι τέλους. Κατ' ἐκεῖνην δὲ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς, ἐν ἧ ἑξημέρωνεν Σάββατον, ἐζήτησεν ὁ μακάριος κρυφίως, καὶ ὁμοίως ἔλαβεν τὴν θείαν Κοινωνίαν, καὶ ἐνδυναμωθεὶς ὑπὸ Αὐτῆς, περιέμενε τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ὥρα τῆ ὥρα. Πλὴν, ἀπέρασε καὶ ἐκείνη ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔλειπεν ὁ Ἡγεμῶν νὰ ἐρωτᾷ αὐτὸν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως, πολλαῖς φοραῖς, καὶ νὰ ἀγωνίζεται μεγάλως, μήπως καὶ ἀπατήσῃ αὐτὸν μὲ τὰς κολακείας του,

ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ παράνομος. Τὸ ἑσπέρας λοιπόν, τοῦ εἶπεν, ὅτι αὐριον ὅπου εἶναι ἡ Κυριακή σας, θέλω νὰ σὲ ἀποκεφαλίσω ἀνηλεῶς, καὶ θὰ σὲ κατακαύσω τόσον, ὥστε ἡ κόνις σου νὰ μῆ φανῆ. Ὁ Μάρτυς, ἀπεκρίθη: Σὲ εἶπα, ὅσας παιδείας ἐπινοήσης νὰ μὲ κάμης, τὰς δέχομαι μετὰ πάσης μου χαρᾶς, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ. Τότε, ὁ βάρβαρος Ἡγεμὼν, ἀπελπισθεὶς, ἐπρόσταξε τοὺς δημίους νὰ τὸν βασανίσουν ἀνηλεῶς· οἱ τινες καὶ τὸν ἐβασάνισαν διαφόρως. Τὰ δὲ βάσανα ἦτον ξυλισμοί, καὶ τὰσια χαλκωματένια πεπυρωμένα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄλλα τινά· ἕως ὅπου ἔμεινεν ὁ Ἅγιος ἡμιθανής· ἔπειτα, τὸν ἔρριψαν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν. Ἄλλ' ἡ θεία Δύναμις ἐπρόφθασε, καὶ εἰς κατασχύνην τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, καὶ εἰς στηριγμὸν τῆς σωτηρίας τῶν Ὀρθοδόξων, ἐφάνη ὁ Μάρτυς ὑγιής καὶ ὠραῖος ὡς πρότερον, ψάλλων: Ἐξομολογήσομαι Σοι Κύριε, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου· εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν Σοί· Καὶ σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ Θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ Σέ... Τὸ ἔλεός Σου μέγα ἐπ' ἐμέ... Σὺ Κύριε ὁ Θεός μου, οἰκτίρμων κὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος· ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμέ. Ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθήτωσαν. Καὶ ἄλλους ψαλμοὺς καὶ εὐχὰς λέγων ἀγαλλόμενος, μὴ οὐκ ἔπαυσεν ἕως τῆς τρίτης ὥρας τῆς λαμπρᾶς, καὶ ἀξιομνημονεύτου ἐκείνης Κυριακῆς, ἐν ἣ ἑωρτάζετο καὶ ἡ μνήμη τῆς Ἁγίας ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας, τῆ

ένδεκάτη τοῦ Ἰουλίου. Τότε, συνήχθησαν πάντες οἱ προύχοντες τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ εἶπον τῷ Ἡγεμόνι: Ἐφέντη! Δέν συμφέρει πλέον νὰ ζῆ αὐτὸς ὁ νέος· ὅστις ἐφάνη ἀπειθής, καὶ καταισχύνεται ἡ θρησκεία μας, μὲ τὸ πολὺ του γινάτι. Λοιπὸν, ὁ Ἡγεμὼν, τὸν ἐπαρέδωκεν εἰς αὐτούς, νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὸν Κριτὴν· καὶ ἐὰν δέν καταπεισθῆ, νὰ γράψῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν. Τότε, ἐξάγουσιν τὸν Ἅγιον, γυμνόν, ἀνυπόδητον, ἀσκεπῆ, μὲ ἓν ὑποκάμισον μόνον, καὶ σῶβρακον ἐσκεπασμένον. Αὐτὸς δὲ, ὑπερχαρῆς ὄλος, καὶ ὑπέρλαμπρος, ὡς ἄλλος Ἄγγελος ἐφαίνετο ὁ τρισόλβιος. Αφοῦ δὲ, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ Κριτὸς τὰ λόγια καὶ τὰς πράξεις κατεπίσθη, ἀποκεφαλίσθη εἰς τὸ λεγόμενον Μέλκατζα παζάρι. Μόλις δὲ ὁ Ἄραψ δῆμιος ἔκοψε τὸ μακάριόν του λαιμὸν δὺὼ δάκτυλα, ἔμεινεν ἐκεῖνος ἡμίξερρος, ὡσεὶ νεκρὸς, μὴ δυνηθεὶς νὰ δευτερώσῃ. Εἰς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Ἅγιος τουρκιστί· Τί στέκεις, καὶ δέν κτυπᾶς; Ὅθεν ἄλλος δῆμιος, σκληρότερος τοῦ Ἄραβος, καὶ ὠμότερος, ἔρριψε τὸν Ἅγιον πρηνῆ, καὶ ἔκοψε τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἐτελειώθη λαμπρῶς, καὶ μετὰ θρίαμβον, καὶ ἡρωϊκῆς καρτερίας τὸ μαρτύριον. Μετὰ τοῦτο, ἐπροστάχθησαν μετὰ ἀγριότητος καὶ αὐστηρίας οἱ ἐκεῖσε εὐρεθέντες τρεῖς χριστιανοί, (οἱ ἐκ τοῦ γέροντος Στεφάνου ὀρισθέντες, ὅπως παρακολουθήσουν λεπτομέρως ἅπαντα τὰ περὶ τοῦ Μάρτυρος), νὰ ἐγείρουν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ νὰ ὑπάγουν νὰ τὸ ρίψουν εἰς ἓνα ξηροπήγασον,

ἔχων βάθος τι μέτριον. Καὶ ἐκεῖ πάλιν προστάζονται νὰ ρίψωσι ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λίθους καὶ ξύλα ἀρκετὰ νὰ τὸ παραχώσουσι.

Μετὰ καιρὸν δὲ, ἔγινε καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου του λειψάνου ἀπὸ τὸ εἰρημένον ξηροπήγαδον τοιοῦτοτρόπως. Ὁ Χατζῆ Στέφανος, αἰσθόμενος τὴν δυσκολίαν τῆς ἀνακομιδῆς· μὲ τὸ νὰ ἦτον ξηροπήγαδον εἰς μαχαλᾶν τούρκικον, μακρὰ ἀπὸ κάθε χριστιανικὴν συνοικίαν· ἐσυμβουλεύθη περὶ τούτου, τινὰς ὀρθοδόξους χριστιανούς, ξένης διοικήσεως· οἳ τινες, ὡς ἔχοντες παρρησίαν, νὰ ἤθελον μεσιτεύσῃ εἰς τοὺς ἡμετέρους κρατοῦντας, νὰ τοῖς δώσωσι τὸ ἅγιον λείψανον. Αὐτὸ ὅμως, ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν, ὅτι νὰ μὴ ἔχη περὶ τούτου πολλὴν φροντίδα. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ὅπου ἐνδυνάμωσε τὸν Ἅγιον εἰς ἓνα τοιοῦτον καλλίνικον τέλος τοῦ μαρτυρίου, Αὐτὸς ἔχει καὶ τὴν πανάγαθόν του νεῦσιν, τὸ νὰ μὴ ὑστερηθῶσιν οἱ εὐσεβεῖς του τὴν ἀπόκτησιν τοῦ θησαυροῦ, πρὸς ὠφέλειαν καὶ στηριγμὸν των. Αὕτη ἡ συμβουλή, κοινολογηθεῖσα εἰς μερικοὺς χριστιανούς, ἀλειπτὰς καὶ συνεργοὺς τοῦ Ἁγίου ὅταν ἐμαρτύρει, τοὺς ἐπαρώξυνεν νὰ ὑπάγουν νὰ περιεργασθοῦν εἰς τὸ ξηροπήγαδον. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! Εἶδον τὸ ἅγιον λείψανον, ὄχι σκεπασμένο μὲ λίθους καὶ ξύλα, κατὰ τὸν τρόπον ὅπου ἐνταφιάσθη, ἀλλὰ κείμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πηγαδίου. Τοῦτο μαθὼν ἓνας Ἱεροδιάκονος, Καλλίνικος λεγόμενος, λαμβάνων διὰ νυκτὸς εἰς

χειράς του ἓνα καλάθι, ὑπῆγεν εἰς τὸ πηγάδι, καὶ κατεβαίνοντας μέσα, ἄν καὶ ἄρκετὸν ἔχον βάθος, ἔλαβε τὰ ἅγια λείψανα, καὶ ἀνεχώρησε. Τοῦτος, ἦτον ἀλείπτῃς πρόθυμος τοῦ Ἁγίου ἐν καιρῷ τοῦ Μαρτυρίου του, ὅστις καὶ εἰς τὸν οἶκόν του τὸν εἶχεν κρυπτόμενον πολλάκις, ὅταν οἱ χριστιανοὶ, φοβούμενοι τὸν θυμὸν τῶν κρατούντων τὸν ἐδίωκον ἀπὸ τὴν πολιτείαν· ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου καὶ μόνου φόβου, εἶχε φύγη εἰς Σμύρνην καὶ ὁ Χατζῆ Στέφανος, καὶ τὸν ἐπαράδωσεν εἰς τὴν προστασίαν καὶ παρηγορίαν τοῦ Καλλινίκου. Τὰ δὲ λείψανα, ἐμοιράσθησαν μετ' εἰρήνης εἰς αὐτόν, καὶ εἰς τὸν Χατζῆ Στέφανον. Μόλον τοῦτο, ὁ διακο Καλλίνικος, δὲν ὠφελήθη οὐδὲ παραμικρὸν ἀπὸ τὴν ἀπόκτησιν τοιοῦτου θησαυροῦ. Καὶ ὁ Χατζῆ Στέφανος πολλὰ ὀλίγον· δηλαδὴ μὲ μόνην τὴν εὐλάβειαν ὅπου μόνος του, καὶ ὄχι ἄλλος κανεὶς εἶχεν εἰς αὐτά. Εἰ μὴ μόλις καὶ μετὰ βίας μετὰ ὀλοκλήρους εἴκοσι χρόνους· ὁπότεν κατὰ τύχην, ἓνα ἐπίσημον ἐκκλησιαστικὸν ὑποκείμενον, ἔτυχε νὰ λάβῃ εἰς χειράς του τὴν ἁγίαν κάραν, καὶ τὴν ἐπεριεργάζετο μὲ θαυμασμὸν τινα, ἔπειτα ἔρριψε καὶ ἓνα ψυχρότατο μὲν, ἀλλ' ὅμως φρονιμώτατον, καὶ ὠφελιμώτατον λόγον. Οὗτος, λέγει, ἐὰν ἦτον Ἅγιος, ἄραγε τὸν θερμότατον ὑπερασπιστὴν καὶ ἀλείπτῃν του εἰς τὸ μαρτύριον χρηματίσαντα, πῶς δὲν ἤθελε τὸν φωτίσει, νὰ φύγη ἀπὸ τὴν ἀναξίαν τοῦ ἐπαγγέλματός του ἀναστροφῆν ἐν τῷ κόσμῳ; Οὗτος ὁ λόγος, ἐπέρασε ὡς βέλος ὄξυ εἰς

τὴν καρδίαν τοῦ Χατζῆ Στεφάνου, ἐπειδὴ ἀναψεν εἰς αὐτὸν τὴν αὐτοπεμπσίαν, ὅτι, ἐξ αἰτίας τῆς ὄχι ἀκριβοῦς πολιτευσέως μας, ἀπιστεῖται ἢ ἀναντίρρητος καὶ ὁμολογουμένη ἀγιότης τῶν μαρτύρων; Ὅθεν, ἀμέσως, κόπτων κάθε σύνδεσμον ὅπου τὸν ἐκράτει εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀναστροφὴν του, ἂν καὶ σεμνὴν καὶ ἀκατάγνωστον, ἀνεχώρησεν εὐθύς διὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἱερώτατον θησαυρόν. Ὅλον τὸ ἐξ ἐναντίας εἰς τὴν εὐλαβεστάτη μητέρα τοῦ Ἁγίου, μολονότι καὶ κοσμικὴν, ἢ ὅποια ἀξιωθεῖσα καὶ αὐτὴ πρὸς παρηγορίαν της, μέρος τοῦ ἁγίου λειψάνου, δὲν ἔπαυε νὰ ἐκτελεῖ θαύματα, θεραπεύουσα ἀσθενεῖς.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τοῦ Ἁγίου Σου Νεκταρίου, τοῦ Ὁσιομάρτυρος καὶ Νεομάρτυρος, τοῦ ἐκ Βρυούλλων, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἀμήν.